

מקורות פסח תשפ"ג איך פורצים ארבעים ותשע חומות של טומאה?

1. שמות יד,ה: ויגד למלך מצרים כי ברח העם, ויהפך לכב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעברנו.

אכן עזרא בפירושו הארוך: אז חשב פרעה כי כל מה שדיבר משה בערמה היה, כי אין דעתו לזכוח כי אם לברוח.

נוסח ההגדה להרמב"ם: בבהילו יצאנו ממצרים.

שמות ג: ויאמר ה' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ... וארד להצילו מיד מצרים ולהעלתו מן הארץ שהוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש ... לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם ה' אלהי אבותיכם נראה אלי ... ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסים אל ארץ זבת חלב ודבש: [ואולם] ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו: ה' אלוקי העבריים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלוקיננו.

2. ראה טו: שבעת ימים תאכל עליו מצות כי בחיפזון יצאת מארץ מצרים.

שמות ה: ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלוקי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר ... נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלוקיננו.

מאמר ד"ה ובראשי חדשיכם תשלח: היציאה באופן ד'כי ברח העם', זהו עניין החיפזון דישראל.

3. אלשיך ה,ג: אם הייתי אומר שישלח לעולם ביד חזקה, לא הייתה אשמת סירובו סיבה לכל המכות. כי לא ייפלא שימאן להפסיד שישים רבוא עבדים לעולם. על כן אמרתי דרך זה, שעל כן בסרבו - ראוי להכותו מכות גדולות להודיע את ידי וגבורתי לישראל, כמדובר על פסוק 'ולמען תספר באזני בנך וכו' את אשר התעללתי במצרים'.

אברבנאל ג השאלה השש עשרה: איך ציווה יתברך למשה רבנו שיאמר בשמו דבר כזב ושקר?

4. תניא שם: ואף שהגוף עומד בשיקוצו ותיעוכו ... כי מהותה ועצמותה של הנפש הבהמית לא נהפך לטוב ליכלל בקדושה [ואם כן צועק הבינוני, איזה עתיד ל?]. מכל מקום תיקר נפשו [האלוקית] בעיניו לשמוח בשמחתה יותר מהגוף הנבזה, שלא לערוב ולבלבל שמחת הנפש בעיצבון הגוף. והנה בחי' זו היא בחי' יציאת מצרים שנאמר בה 'כי ברח העם' ... אלא מפני שהרע שבנפשות ישראל עדיין היה בתקפו בחלל השמאלי כי לא פסקה זוהמתם עד מתן תורה, ורק מגמתם וחפצם היתה לצאת נפשם האלוקית מגלות הסטרא אחרא היא טומאת מצרים ולדבקה בו יתברך.

יומא סט,ב: נפל פתק מהשמים והיה כתוב בו 'אמת'. אמר רב חנינא, שמע מינה: חותמו של הקב"ה אמת.

מכתב כללי מהרבי מליובאוויטש לחודש ניסן תשכג: כיון שהגיע הקץ - בוא הרגע המתאים לקץ טומאת מצרים ולהשתחררות ממנה - אסור להחמיץ את ההזדמנות אפילו כהרף עין. כל יום ויום הוא בבחינת 'הגיע הקץ' ומשמש שעת כושר להישמע לקריאה בקבלת התורה וקיום מצוותיה. אלא שישנם כאלה המתעכבים ודוחים את שעת הכושר שלהם, לימים הנוראים, או לפחות לשבת ומועד.

רש"י שבת נה,ב: [א-מ-ת-הן] אמצעית לאותיות וראשונה ואחרונה, על שם 'אני ראשון ואני אחרון ואני הוא'.

אור התורה בא/שג: בריחה זו היא [ללכושי] מחשבה, דיבור ומעשה [שמלבישם בתורה ומצוות].

דרשות הר"ן דרוש יא: ספקות גדולים נופלים בעניין יציאת מצרים ... והראשונה ... מה טעם לגנוב לכו של פרעה שיאמרו לו 'ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים', והנה זה דרך עבדים שאין ידם תקיפה ומתנכלים אל אדוניהם לברוח, אבל למה משה ואהרן שהיו שלוחי ה' יתברך, לא אמרו אל פרעה ביד רמה שהגיע קיצם של ישראל להיגאל? וכי הירד ה' תקצר להכניע לכו של פרעה להודות בדבר?!

תניא פרק לא: והנה בחינה זו היא בחינת יציאת מצרים, שנאמר בה 'כי ברח העם', דלכאורה הוא תמוה: למה הייתה כזאת? וכי אילו אמרו לפרעה לשלחם חופשי לעולם, לא היה מוכרח לשלחם?!

2. שמות יב,יא: וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחיפזון - רש"י: 'מתניכם חגורים' - מזומנים לדרך. 'בחיפזון' - לשון בהלה ומהירות, כמו 'ויהי דוד